

4245 a) m

AZ ALSÓ-BORSODI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1892. ÁPRILIS 20-21. NAPJÁN

ALSÓ-ZSOLCZÁN TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZÖKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

FEKETE JÓZSEF,
e. m. főjegyző.

MISKOLCZ,
WESSELÉNYI ÉS KÖNIG KÖNYVNYOMDÁJA
1892.

10 24 11

III. 4245-a,

AZ

ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1892. ÁPRILIS 20—21. NAPJÁN

ALSÓ-ZSOLCZÁN TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

FEKETE JÓZSEF,

e. m. főjegyző.

MISKOLCZ,
WESSELÉNYI ÉS KÖNIG KÖNYVNYOMDÁJA
1892.

AZ ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1892. év április 20—21. napján tartotta A.-Zsolcán

TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉT

BORNEMISZA JÓZSEF, és BÁRÓ VAY BÉLA,
esperes e. m. gondnok
urak elnöksége alatt.

Jelenvoltak: Futó Sámuel, Tóth Dániel, Édes Vincze, Nagy Ignác, Maklár Károly, Szalóczy Bertalan papi-, Lengyel Sámuel, Bárczay Miklós, Pappszász György, Szatmári Király Pál, br. Vay Elemér világi tanácsbírák; Halmy Gyula, a miskolci főgymnasium képviselője; Gere Lajos, Szabó Károly, Gulyás Benő, Sólyom Gyula, Bodogh Tamás, Somodi János, Asztalos Ferencz, Fodor Bertalan, Sólyom Lajos, Kerekes József, Apostol Bertalan, Fekete Gyula, Szalóczy Pál, Vattai István, Kaszonyi János lelkészek; Gecse István, a tanítói testület képviselője; Fekete József fő-, Fodor Pál világi-, Kazay János aljegyző. Továbbá káplánok, tanítók és egyházi képviselők.

1] Köztanácskozásunk megkezdése előtt, az egyházi elnök: Bornemisza József esperes, a gyámolító segedelemért buzgó imádságban emelkedik az egek urához: majd báró Vay Béla világi elnök, úgyis mint e. megyei gondnok, úgy is mint a zsolczeni egyház főgondnoka: örömmel üdvözli a megjelent képviselőket, általában a közügyeink iránt érdeklődő közönséget s a közgyűlést

megnyitja.

2] Elnöklő esperes ur, egyházi és iskolai életünkre világot vető jelentése olvastatott fel, mely a részletekre is kiváló súlyt fektető s gondos egybeállítása folytán, a míg egy részről tájékoztatást nyújtott közgyűlésünknek a legközelebbi múlt eseményeiről, egyházi és iskolai viszonyainkról; más részről, épen adat-gazdagságáért, egész terjedelmében jkönyvbe igtatni határozottatott.

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

A legközelebbi egyházi félév folyamában kétségkívül legkiemelkedőbb mozzanat, az orsz. ref. egyetemi zsinat; mely az 1790/1 XXVI. t.-cz. megünneplésével vette kezdetét s az ágost. hitvallásu testvérek zsinata összműködésével a magyar prot. egyház történetében, mindenha fényes lapot fog feltüntetni. Mily lélekemelő s szívhezszóló ünnepély volt ez, méltóan hirdeti amaz emlékkönyv, mely immár közkézen forog s hiszem, hogy sokak előtt ismeretes is; ugyanazért az ünnepély bővebb leírását mellőzöm.

A mi a zsinati alkotásokat illeti, főleg tisztáninni egyh. kerületünkben, azok kielégítőknék aligha találtnak. Egy erősen, hogy ne mondjam taktikával összealkotott többség, több óhajtásaink előtt sorompót zárt; sőt presbyteriumaink eddigi tényleges jogaiból, a konventi tagok választását elvonta, s az egyh. kerületekre ruházta. Mint pozitív eredményt alig mutathatunk fel egyebet, mint szoro-

sabb megrendelését annak, hogy jövőre az erdélyiek is a presbyteriumok által választassák zsinati képviselőiket; hogy a lelkészválasztásnál a jelölés, mely a sok visszaélés által gyűlöletes intézménnyé lett, eltöröltetett. E pontnál szabad legyen megállanom s kijelenteni, hogy akik az alsó-borsodi egyh. megyében közel 10 éven keresztül teljesítették a lelkészjelölés komoly kötelességét, bátran kiálhatnak a birálat széke elé, nem volt arra példa, hogy e bizottság tagjai, csak egy esetben is, részrehajlással lehettek, vagy lettek volna vádolva; sőt a jelölés, mint intézmény odiumát épen az által szelidítették s háritották el, hogy a választó egyházak törvényes óhajának eleget tenni igyekeztek. — Sikerült továbbá a törvényjavaslatban kontemplált 2 bíróság helyett, az egyházmegyén, kerületen, konventen egy bíróság kezére bízni az ügyeket, megtartván mindenik élén az elejteni czélzott kettős elnökséget. — Midőn a nt. egyh. megye engem zsinatképviselőséggel megtisztelt, semminemű programmot nem adtam, tudván előre, hogy a javaslat átbirálása, úgy az egyh. megyén, mint a kerületen mintegy megszabja az iránypontokat, melyekre nézmem kellett, azokról egy pillanatig sem feledkeztem meg.

Nekem úgy tetszik, hogy az igaz szabadelvűséget a zsinaton tisztáninenni egyházkerületünk képviselte, mely a másik párt nem egy tagját azon elismerésre indította, hogy a kerületek között Tisztáninnen az, mely minden kétértelműséget kizár, egyenesen, öntudatosan viselkedik, míg a többség, nem egy kérdésben, most tekintély, majd pártiális érdekeknek hódolt. Azt tán felesleges is jelezmem, hogy a zsinat munkáját még végleg be nem fejezte, az iskolaügyek a jövő ülészakra halasztatván.

Őszi gyűlésünk alkalmával jelentettem a zsérczi lelkészállomás megüresedését. Kijelöltettek ez állomásra azon három segédlelkész, kik pályáztak, s közülök mult év október 18-án Lengyel és Szalóczy tanácsbírák jelenlétében Kászonyi János keresztesi helyettes lelkész egyhangúlag megválasztatott. Megerősítése e közgyűlés teendője.

Az igriczi-i lányok tanítója Csapó Péter, időközben

meghívást nyert a tornai, Rác Barnabás geleji lányok tanítója pedig a f.-szabolesi egyh. megyébe; miután mindkét egyház presbyteriuma, a lelkészek által, kik személyesen jelentek meg nálam, örömeiket nyilvánították affelett, hogy a nevezett tanítóktól megválhatnak, az elbocsátást mindkét tanítónak kiadtam. Igricziben a fitanító végzi a leánytanító hivatalát is, mi a gyermekek számát tekintve — 95 — ideiglenesen meg is engedhető volt, míg Gelejre Molnár Sándor s. tanító vitetett Cserépfaluból.

Noszvajba időközben s.-lelkészül Bodnár Bélát rendelttem, a ki kápláni vizsgáját mult év junius havában, jó osztályzattal tette le. Mig másrésről Finkey István t.-nánai s.-lelkész úgy hagyta el helyét s főnökét, hogy csak a vasúthoz szállító kocsisnak adta tudtul végleges eltávozását, vagyis más szóval — mint a rosz cseléd — elszökött.

Németi György volt s. lelkésznek, szolgálati bizonyítványát kiadtam, s azon 34 frtot, melylyel neki a kisgyőri egyház, hely. lelkészi szolgálatáért tartozott, s tek. Szepessy Zsigmond főszolgabíró úr által behajtott, s hozzám juttatott, elküldtem a lőrinczfalvi egyház gondnoki hivatalának, hogy ezzel is törlessze azon adósságot, melylyel Németi György, még lőrinczfalvi hivataloskodása idejéből az egyháznak tartozásban maradt.

Az 1790/1. törvény ünnepélye alkalmából persely pénz küldetett hozzám, összesen : 28 frt 64 kr, ezt 15 kr. híjjával mely Ládházáról elkésve érkezett, Kemessey Béla úrnak elküldtem, a nálam levő 15 krhoz még várok, miután Miskolcz, Szirma, Diósgyőr, S.-Keresztúr, Papi, Oszlár, gyűjtésüket be nem adták.

Kun Bertalan alapra összegyűlt nállam 247 frt 12 kr; ezt t. Bakos Antal úrnak átadtam, de több egyház, mint Miskolcz, Átány sat. egyenesen a pénztárnok úrnak szolgáltatták át ajánlataikat, s ez okból, hogy e célra meggyénkből összesen mennyi folyt be, jelenteni nem tudom.

Végre szabad legyen mulasztásomat most pótolni annak kijelentésével, hogy a Károlyi szoborra gyűlt összesen 340 frt 20 kr., mely összeget annak idejében főtiszt. Püspök

úrhoz juttattam, ki azt részint az egyházi, részint a s.-pataki lapokban nyugtázta.

A lefolyt 1891. évre főtiszt. püspök úrtól segélypénzt átvettem 721 frt 26 krt. Ez kiosztatott a következőképpen:

Allamsegélyt 200 frtot, az egyh. megyei segélytárba helyezés végett, átadtam Nagy Ignác pénztárnok úrnak. E tár mai állása: 2041 frt 01 kr.

A *Nagy Gedeon*-féle 150 frtból segélyt kaptak: Paksy Dániel mezőkeresztesi lánytanító 20; Tóth Lajos andornaki tanító 20; Rác Barna geleji lánytanító 10; Mészáros József zsérczi tanító 10; zsérczi egyház 40; Székely József mályii tanító 15; Nagy Pál ábrányi tanító 5; Tóth Ferenc szalontai tanító 10; Horváth Gábor aranyosi tanító 10 és Kovács István csabai tanító 10 frtot.

A *Baldácsy-alap* 245 frtjából: egri egyház 50; Kovács Károly egri lelkész 20; Ágoston Sándorné 100; Ráckevy Sándorné 20; Misleyné 15; Simon Endréné 15; Véghné 15 és Bodon Istvánné 10 frtot.

A *Szűkősi tár* 40 frtjából segélyeztettek: Ágoston Sándor 10; Izsákné 10 és Simon János hevesi lelkész 20 frttal.

A *hollandiai tár* 80 frtjából részesültek: Kazai Sándor maklári lelkész 20; Bódogné 10; Török István papi lánytanító 10; özv. Sárainé Kaszonyiné 10 és Molnár Pálné 20 frttal.

Hirdetéspénzt 6 frt 26 krt Kodi Benő ládházai lelkész kapta.

Ezeokról a nyugtákat főtiszt. püspök úrnak elküldöttem.

Domesztikai bevétel volt a lefolyt évben: 2828 frt 97 kr. A számadás lezárásakor hátrálékban maradtak: Keresztur 22.85, Geszt 31.20, N.-Bikk 29.50, Papi 28.60 frt; de jan. 21-ig ez a hátrálék is befolyt s így ez idő szerint e megyének nincs semmi hátráléka.

Az egyházlátogató úrak által beszolgáltatott statisztikai adatok a következők: lelkek száma egyházmegyénkben 57,912. Születtek a lefolyt 1891. évben 2234-en (38-czal többen, mint az 1890-ik évben). Meghalt 2201 (277-tel több, mint az előtti évben). Szaporodás 33 (239-czel ke-

vesebb, mint 1890-ben), Házasságra lépett 461 tisztapár (5-tel több a 90-ikénél) és 118 vegyespár (18-czal több, mint a mult évben). Iskolaköteles 6814 gyermek (637-tel több a mult évinél). Iskolába jár 5897 (270-nél több, mint 90-ben). Nem iskolázik 917 (367-tel több, mint az előző esztendőben). Konfirmáltatott 809 (103-mal kevesebb, mint az előző évben. Áttért hozzánk a r. kath. egyházból 34 (13-mal több, mint 90-ben), eltért tőlünk 19-en (éppen annyi, mint 90-ben).

Az egyes egyházak összes bevétele volt: 128.526 frt 37 kr. (47,382 frt 59 krral több, mint a mult évben). Kiadása volt: 108.813 frt 90 kr. (45.155 frt 90 krral több, mint 90-ben). Maradvány 19.752 frt 50 kr. (2.266 frt 50 krral több, mint az előző évben). Megjegyzem, hogy 3 egyháznak 40 frt 03 kr tulkiadása volt. Az egyes magtárakban van 1332 köből 2 és $\frac{1}{2}$ véka búza és gabona (194 köből $1\frac{1}{2}$ vékával kevesebb a 90-ikénél) 448 köből árpa (222 köböllel több, mint a mult évben) és 79 köből zab (2 köböllel több a mult évinél). Pénzre változtatott magtári tőke 16634 frt 53 $\frac{1}{2}$ kr. Tőke természetű pénz 31.015 frt 70 kr (5715 frt 70 krral több az előző évinél). Alapítványok összege 29412 frt 40 kr. Tartozás 29700 frt 07 kr. (5071 frt 93 krral kevesebb, mint a 90-ik évben volt.)

Jótékony adakozások s beruházások.

Bőcsön Lakatos Sámuel 50 frtot ajándékozott orgonálapul.

Szederkényben Filep Jánosné szül. Balog Mária egy 700 frt értékű, aranyhímzésű urasztali terítő és 400 frt értékű urasztalát készíttetett.

T. Tarjánban, a harangok ujbóli öntésére, adakoztak: Sipos Lengyel Klára 2 frt, özv. B. Sipos Jánosné 50 kr., Boros Albert 1 frt, Gondol András szolgálégény 1 frt, Gombo János 1 frt 63 kr., özv. Bónis Lászlóné 1 frt, özv. Czeglédi Gerzsonné 2 frt, özv. Enyi Istvánné 50 kr., Matuskos György 1 frt 19 kr., Keszi Nagy János 64 kr., Kis Károly esendőr 2 frt, ifj. Tóth Ferencz 2 frt. Balog Eszter 50

kr., Kis Ferencz 3 frt 24 kr., Záhony István ev. vall. 10 frt, Tóth Éva 1 frt, Záhony Mihály 5 frt, Sinka Tamás 1 frt 55 kr. és még többen kisebb-nagyobb összeget, mely tesz összesen 38 frt 81 krt. T-Kesziben Ngs. Gencsy Béla úr az egyháznak 10 frtot ajándékozott; Bogdán Sándorné pedig az urasztalára egy selyemkedőt.

Ároktőn Hallgató Mihály, debreczeni lakos a szegények felsegállítására 10 köből tiszta búzát ajándékozott.

Dorogmán a tüzkárbiztosítás fedezésére a község évenként 20 frtot ajánlott fel.

T.-Valkon a hivek istendicsőségére adakoztak 53 frt. Ezenkívül Tóth György régebben tett harangalapítványához ugyanabban 50 frttal járult. Ugyanitt a lelkész a parochia javítás költségét, 50 frtot a sajátjából fedezte.

E.-Lövvön Kállay Franciska r. kath. vallású kisasszony díszes terítővel látta el a szószéket 10—12 frt értékben.

Poroszlón a városi képviselőtestület 3000 frt regále-váltáságtökének évenkénti $4\frac{1}{2}\%$ -os kamatját, 135 frt mennyiségben egyszersmindenkorra iskolai czélokra adományozta. Ezenkívül Varga Andrásné 25, Pongrácz Balázs 10 és Tóth János 2 frtot hagyományoztak az egyházra.

Átányban Puky Miklós szárazbeői földbirtokos úr az egyház részére 1000 frtos alapítványt tett. Ugyanezen egyházban Papszász Lajos tenki földbirtokos az egyház részére 1000, az iskolák javára pedig 500 frtos alapítványt alapított néhai nagybátyja Papszász József nevére s emlékére.

Hevesen Szepesy Vilmosné szül. Osváld Emilia a szószékre egy értékes terítőt készíttetett.

M.-Csáthnak a n. m. vall. és közoktatásügyi ministerium a nagyobb fiiskola részére egy számoló gépet, 22 drb fali olvasóablát, az 5 világrész és Európa térképeit megküldeni méltóztatott. A közalap segítségül adott 250 frtot H. Nemes Jánosné szül. Geroes Terézia a keresztelési edény beborítására egy 3 frt értékű selyemkendőt adott. Márk József és neje egy 1025 klgr. súlyú „E“ hangú harangot öntettek 1790 frt értékben. özv. Márk Istvánné szül. Mester

Erzsébet, egy toronyórát készíttetett 1050 frt költséggel. Az orgona alapra önkéntesen ajánlottak a hívek 117 frt 46 krt.

Emődön özv. Horváth Sámuelné, szül. Szabó Juliánna volt n.-bikki lelkész özvegye egy ezüst kenyérosztó tányért ajándékozott az egyháznak, melynek értéke 14 frt.

Miskolczon a takarékpénztár a tanári fizetés alap növelésére 200 frtot, a takarékegyelet a tanári nyugdíjra 100 frt és az elemi iskola javára 50 frtot adakoztak.

Harsányban Szabó Péterné és fia egy márványból készült urasztalát ajándékozott az újonnan épült templomnak. Ugyanez egyház a közalaphól 250 frt segélyt nyert.

Kis-Győrben Borza Józsefné 3 frtot, Török György 60 krt, a feloszlott énekkar 5 frt 75 krt, Schlesinger Mór 1 frtot, N. Barsi Istvánné 5 frtot, Tordai János 80 krt és Pásztor Dánielné az urasztalára egy értékes selyemkendőt adtak.

Cserépfaluban a templom építési alap javára a hívek egymásközt 79 frt 92 krt gyűjtöttek.

Sályban, iskola építésre Ő felsége 100, Báró Seckendorf Ármin 50 frtot adományoztak.

Noszvajon Simon Jánosné az urasztalára egy értékes terítőt, Tóth Ferencz tanító pedig egy keresztelési készletet ajándékozott.

Maklárón Ngs. Mocsáry Miklós úr kötelezte magát, hogy élte végeig, a lelkészi jövedelem gyarapításához évenként 5 m.-mázsa buzával járul. Az egri érsek Samassa József ő nagymélt., mint azt a megelőző években is tette, a lelkészi és tanítói fizetés nevelése céljából, a lelkésznek és tanítónak 1—1 boglya szénát, a paplak díszítésére pedig 1000 drb. burkoló téglát adományozni kegyeskedett.

M.-Keresztesen az egyház közönsége az 1890-ik évben az u. n. nagy regale korcsmát, 2 iskolahelyiségül és tanító lakul, a m. kir. kinstári jószágigazgatóságtól, p. ü. min. engedély mellett, 7250 frtért megvásárolta, mely összeget 20 év alatt törleszti.

Geszten istendicsőségére adakoztak: Nyitrai István,

Boncsér József, Kovács Sámuel, Cseli András, Molnár Mihály, Serki István 1—1 frtot; Fried Herman, Kun Zsuzsanna, Király Jánosné 2—2 frtot, a községi előljáróság 5 frtot, Kovács András 50 krt, Király Józsefné pedig 1 véka gabonát.

Épitkezések.

Böcs templomtetőzetét vasplével fedette be 1283 frtért.

Szederkény tornyát kifestette 160, templomát kimeszeltette 170 frt költséggel. Továbbá egy diszes orgonát készítettett 1320 frt kiadással.

Oszlaron a lelkészlak és iskola új tetőzet alá vétetett 800 frt 44 kr. értékben és egy új pincze építettett, amely 137 frt 80 krba került.

T.-Tarján 743 frt 28 krral a lelkész lakot újjittatta; a régi harang helyett újjat öntetett, pótolván rá 326 frt 04 krt. A lánytanítói telken az óltetőt kijavítottatta 55 frt 19 kr kiadással.

T.-Keszű, a fiúiskola újból való építésére 3250 frtot költött. Ároktű új paplakot csináltatott 3000 frt kiadással.

Dorogmán a templom egészen újból fedetett s tornya nagyobb mértékben újjittatott 1651 frt költséggel.

T.-Valkon, a parochia javítottott, de ennek költségeit 50 frtot a lelkész sajátjából fedezte.

Poroszlón az egyház 3 tanítói lakást vásárolt 2400 frtért, 2 új harangot öntetett, 2 régebbit újonnan felszereltetett s állványokra helyeztetett 2400 frt költséggel. Két iskola terem újból padoztatott 160 frt kiadással.

Átány teljesen új toronytetőt építettett s ezen munkálatra 2086 frt 08 krt adott ki.

Heves önkéntes adakozásból egy új tantermet csináltatott 400 frttal. Ezenkívül templomát újból fedette s a lelkészlakon, valamint a melléképületeken, tetemes javítást eszközölt 247 frt értékben.

Mező-Csáth egy diszes, 10 változatu, pedállal crescendo készülékkel ellátott orgonát állított fel 1940 frttal. A templom cseréptetőzete s belső felszerelése került 4731 frtba.

Egészen új, cinklemezzel fedett, villámhárítóval ellátott tornya építésére kiadott 5745 frtot. 965 klgr. súlyú 3 hangja vasállvánnyal együtt — az ócska érczen kívül — 1452 frtba került. A fiuiskola átalakítására, felszerelésére 6156 frtot adott ki. Az iskola udvarát kibővítette 1045 frt kiadással. A lányiskola tetőzetét újból építette, hozzá melléképületeket emeltetett 2473 frt kiadással. A lelkészlak tetőzetére a fiu- és lányiskola kerítésére 494 frtot fordított.

Mályiban az egyház hívei, saját áldozatkészségük folytán a templomot rácskerítéssel vették körül, mely 20 frtba került.

Eger imaházára egy tornyot építtetett 2400 frtért.

M. Keresztes az iskola helyiségnek megvásárolt u. n. nagy korcsmát palakővel fedette be 1300 frtért.

Sály iskolát építtetett 2160 frtig.

Esperesünk jelentése tudomásul vétetik.

3] Szalóczi Pál t.-valki lelkész, azon szóbeli előterjesztést teszi, hogy részben az egyházak beléletére vonatkozó adatok megismerése, részben a folyamatos ügyek nyilvántartása szempontjából, czélszerűnek látná, ha Alsóharsod is, mint annyi más egyházmegye közgyűlése jkönyvét kinyomtatná.

E. megyei kormányunk az indítvány jelentőségének tudatában, a jkönyvek kinyomtatását szives készséggel elrendeli.

Tekintve azonban, hogy az e. megye kezelése alatt levő pénztárak annyira igénybe vannak véve, miszerint az előállítás költségeit egyáltalán nem fedezhetik: a kinyomtatott jegyzőkönyvet — a felmerült kiadások visszatérítése szempontjából — minden egyház és lelkész elfogadni, és a sokszorosítás költségeit a megállapított árban, az e. látogató küldöttségnek befizetni tartozik.

E jegyzőkönyv 150 példányban leendő kinyomtatásával a főjegyző — a felmerülő kiadások előzetes fedezésével pedig az e. m.-i pénztárnak bizatik meg.

4] Kaszonyi János m.-keresztesi h. lelkész, zsérczi rendes lelkészszé, Fogarassy Gábor, okleveles s. tanító, ároktői leánytanítóvá, a szokott díj fizetések eszközzése után

beerősítették.

5] Az országos törvények 190-ik szakasza értelmében, a lelkész jelölő bizottságba, általános szótöbbséggel rendes tagúl: Tóth Dániel, Lengyel Sámuel, Molnár Bertalan, póttagokúl Nagy Ignác és Bárczay Miklós tanácsbírák.

megválasztattak.

6] A f. év május 3-án Miskolczon tartandó tavaszi e. ker. közgyűlésre, az elnökök mellé, e. megyei képviselőkké: Futó Sámuel, Tóth Dániel, Nagy Ignác papi, Lengyel Sámuel, Bárczay Miklós, báró Vay Elemér világi tanácsbírák

kiküldettek.

7] Az 1891. szeptember 20—22. napján Miskolczon tartott e. ker. közgyűlés, 9-ik jkőnyvi pontjában elrendelte, hogy az egyházmegyék, filoxera károk összegét, ne csak általában, hanem akként tüntessék fel, hogy kivethető legyen, hogy az évi veszteség, minő része az eddig élvezett összes évi jövedelemnek; és a veszteség mennyiben származik a a jövedelmi alapúl szolgált szőlők kipusztulásából s mennyiben az egyháztagok fizetéseképtelensége vagy kiköltözéséből.

E végett beterjesztendő, az egyes egyházakra nézve, az összes jövedelmi alapok kimutatása, a lelkészi és tanítói állomásokra nézve pedig a díjlevelek hiteles másolata, végül az egyházmegyék részéről, megállapíttatván külön az egyházaknak, a szintén külön díjlevelek alapján a lelkészi és tanítói javadalmaknál vesztesége, indokolt vélemény terjesztendő fel arra nézve, mennyi azon szükséglet, mely múlhatatlanul segély útján lenne fedezendő.

E. megyénk a fenti határozat alapján, az utóbbi táblázatban tünteti fel az egyes egyházak, illetve lelkészek és tanítók évi veszteségét; e veszteségnek az élvezett jövedelemhez viszonyított százalékát; s végül azon szükségletet, a mely segély által lenne fizetendő.

Egyház	Lelkész					Egyház					Tanító				
	hiv. jövedelme	közvetlen kára	közvetett kára	vesztés ^{0/0} -a	segélyre ajánl	hiv. jövedelme	közvetlen kára	közvetett kára	vesztés ^{0/0} -a	segélyre ajánl	régi bevétele	mai bevétele	évi kára	vesztés ^{0/0}	segélyre ajánl
Harsány	711	120	50	25	60	400	64	25	23	30	250	50	200	80	40
Geszt	930	250	120	40	80	310	83	40	40	40	—	—	—	—	—
Maklár	734	—	100	14	—	363	—	50	15	—	—	—	—	—	—
Kis-Tokaj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	430	325	105	25	—
Cserépfalu	1123	478	—	43	100	584	—	245	42	50	—	—	—	—	—
Tibold-Daróc	—	—	—	—	—	602	65	—	11	15	—	—	—	—	—
Noszvaj	1023	10	204	22	—	490	—	100	21	—	—	—	—	—	—
Kis-Győr	600	81	69	25	30	400	100	—	25	15	201	134	67	33	—
Zsércz	799	55	100	19	25	308	40	20	20	12	353	255	98	25	50
Ládháza	614	20	—	3	—	309	4	—	17	—	—	—	—	—	—
Mályi	—	—	—	—	—	264	38	—	16	10	—	—	—	—	—
Sály	841	164	—	20	80	462	84	—	19	40	234	—	200	88	40
Ónod	767	70	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Emőd	715	50	100	21	20	400	25	50	19	10	300	100	200	66	20
Diós-Győr	926	151	—	17	70	482	51	—	11	35	—	—	—	—	—
Aranyos	626	64	120	30	30	305	21	60	27	10	350	150	200	58	50
Összesen	10409	1513	863	490	5679	575	590	267	—	—	1070	200	—	—	—

8] Olvastatott az alsóborsodi ev. ref. e. megye özvegy-árvtári választmánya által benyújtott jkönyv, mely az egyes befizetéseket és kiadásokat feltüntető napló és főkönyvre való hivatkozás mellett, a megejtett vizsgálat eredménye gyanánt jelenti, hogy alaptökében 1694 frt 15 kr., évi járulékbán 400 frt, kamatban 39 frt 77 kr, összesen 2142 frt 92 kr. vételeztetett be. S miután a miskolci hitelintézetbe 1100 frt, a miskolci takarékpénztárba 971 frt helyeztetett, irodai szerelvényekre, pénztári könyvekre pedig 36 frt adatott ki, s ennél fogva kiadásul összesen 2107 frt mutatkozik, a különbözet, 35 frt 92 kr., a pénztárnok által készpénzben mutattatott fel.

Melyek után pénztárnoknak a felelősség alóli felmentése jelentetik.

Majd bemutatván Br. Vay Béla e. m. gondnok Ó méltósága által 1891. év tavaszán a tár részére adományozott 400 frt alaptökének pénztárba helyzetéséről a

takarékpénztári könyvecske s utólagosan bevételeztetvén a Szabó Károly ároktői rendes s Kaszonyi János m.-keresztesi h. lelkész által be nem fizetett díjak, Maklary Károly özv. árvatári pénztárnok számadása

e. m. közgyűlésünk által teljesen megnyugtatónak találtatott.

Mint szinte helyben hagyatott pénztárnok által tanusított azon eljárás, hogy a h.-papi lelkésztől a törvényes alapon helyesbitett jövedelem kiszámítása után vételezte be az évi járulékot.

Utasított egyidejűleg pénztárnok jövőre a késedelmi kamatnak a megfelelő állapot szerinti behajtására.

Végül pedig Vattai István leköszönt választmányi tag helyére Fodor Bertalan igríci-i lelkész, a számvizsgáló bizottság elnökének Lengyel Sámuel tanácsbíró, s tagjainak báró Vay Elemér és Szalóczi Bertalan tanácsbírók és Bodolai István lelkész választattak meg egyházmegyeileg.

9] Olvastatott az e. m. pénzügyi választmány 1892. április 20. napján, A.-Zsolczán tartott számvévőszéki ülésének jkönyve, a mint következik:

I. Az e. kerületet és e. megyét illető:

1891. évről szerkesztett számadás vé-
tetvén tüzetes vizsgálat alá, a segéd
adatokkal és okmányokkal igazolt

számadás bevételben ... .. 3168 frt 76 krt

kiadásban szintén ... .. 3168 „ 76 krt

tüntetvén ki, pénztári maradványúl jelentkezik — frt — kr.

II. Az özvegy-árva- és szükösi tárt illető,

szintén 1891. évről összeállított szám-

adás bevételül ... .. 1492 frt 38 krt

kiadásúl ... .. 1342 „ 50 „

eredményezvén, pénztári maradványúl ta-

láltatott ... .. 149 frt 88 kr.

III. Az e. megyei közpénztárt illető:

bevétel	1016	frt	62	kr.
melynek ellenében a kiadás	618	„	10	„
e szerint pénztári maradványul	398	frt	52	kr.

jő elő. — Majd

IV. A gyűléstartási alapot illető pénztár,

állása tekintetében, bevételül	509	frt	50	kr.
ennek ellenében kiadásul	509	„	50	„
igazoltatván, pénztári maradványul marad	—	frt	—	kr.
E szerint a II	149	frt	88	kr.
és a III. alatti pénztár maradvány	398	„	52	„
összesen:	548	frt	40	kr.

azon összeg, mely az említett czínletek alatt, jelen 1892-ik évre átvendő lesz. Megjegyeztetvén, hogy az előbb említett 149 frt 88 kr., mint az arra illetékes jogosultak részére ki nem adott összeg, részben azok javaira, részben az e. megye pénztárba lesz ki, illetve beszolgáltatandó.

A különböző pénztárak, 1891. év zárlatával, következőleg állanak:

I. E. megyei közpénztár állása:

a) kötvényekben van	1012	frt	78	kr.
b) befizetett tőkében	152	„	54	„
c) miskolci hitelintézeti betétben	1702	„	92	„
d) 1 drb. miskolci takarékegyesületi részvényben	100	„	—	„
e) pénztár maradvány	122	„	38	„
összesen:	3090	frt	62	kr.

II. Az Édes Albert gyűléstartási alapítvány állása:

a) kötvényen	60	frt	—	kr.
b) befizetett tőkében	110	„	—	„
c) miskolci hitelintézeti betétben	1009	„	58	„
d) tőkésítendő kamatban	13	„	60	„
összesen	1193	frt	18	kr.

III. Gyűléstartási alap állása,

a miskolci hitelintézetben elhelyezett --- 1395 frt 07 kr.
s végre

IV. E. megyei segélypénztári állása :

a miskolci hitelintézetben elhelyezve --- 2041 frt 01 kr.

Az említett különböző pénztárakat illető magánkötvények, pénzintézeti betétkönyvecskek, és egy darab miskolci takarékegyleti részvény kezelő pénztárnok: Nagy Ignác úr által természetben felmutattatván, készletben találtattak.

A számvevőszék fenti jelentése tudomásul vétetik.

Nagy Ignác pénztárnok úr pedig a minden tekintetben tisztának, pontosnak talált számadások alapján s a pénzügyi választmány jkönyvi ajánlata folytán, méltányló elismeréssel oldatik fel a multa vonatkozó felelősség terhe alól.

10] Olvastatott Szalóczy Bertalan és Legyel Sámuel egyházmegyei tanácsbírák jelentése, a zsérczi ev. ref. egyház anyagi ügyeinek rendezése, s a zsérczi ev. ref. egyház által építtetni kívánt lelkészlak tárgyában.

Ezzel kapcsolatban s a küldöttségi jelentés mellékleteként olvastatott a zsérczi ev. ref. egyház presbyteriuma közreműködésével folyó évi márczius 9-én, 10-én és 11-én folytatólagosan fölvetett jegyzőköny, melyből kitűnik, hogy az egyházközség kint lévő kölcsöneinek összege, tőkében és kamatokban, ez egyes adósokkal egyéenként történt össze-számolás után, 792 frt 52 krban állapítottatott meg, melyek legkésőbb folyó évi szeptember hóban az egyház pénztárába befizetendőek lesznek.

Kitűnik továbbá: hogy hasonlóképen eszközölt eljárás előre bocsátása után, az egyházi magtár követelése tőkében, s kamatokban összesen 84 hectoliter és 78 liter rozszban állapítottatott meg, melynek lefizetésére adósok magukat szinte folyó évi szeptember hóra kötelezték, s hogy e magtártartozásokhoz, a magtárban készletben talált s felmérés után 15 hectolitert tevő mennyiség, mint törzsvagygon az új gondnok számadása és kezelése alá tényleg átadatott.

Kitűnik végre a felolvasott jegyzőkönyvből, hogy a küldöttség 1891. évről egy teljesen szabályos számadást állított össze s erősítetett meg a presbyterium által, mely végeredményében bevételben: 300 frt 63 kr., kiadásban 256 frt 70 kr., és pénztári maradványul 43 frt 92 kr. tüntetett fel, mely összeg valamint a készletben talált néhány darab forgalmon kívül lévő ezüst pénz, az új gondnok, Marton András kezéhez átadatott.

A már tovább nem halasztható lelkészlak építését illetőleg a kéznél lévő két építési tervezet közül, a Wind István, egri építész terve fogadtatott el alapul, mivel ez költség-számítással is fel volt szerelve, tekintettel azonban arra, hogy az építkezés házilag jutányosabban keresztülvíhető, az elfogadott terv figyelembe vételével, az építkezés eszközöltetése a lelkész és presbyteriumra bízott, felhívatván a presbyterium, hogy az építkezést közös érdeklődéssel megkezdeni búzgokodjanak; s a mennyiben rögtön rendelkezésre lévő pénz pénztárukban nincsen, de még kivetés esetében is, a behajtás folyó év őszéig nem foganatosítható-kölcson iránt a főtiszteletű egyházkerülethez folyamodjanak.

Végül felemliti a jegyzőkönyv azt is, hogy Borsodme. gye közigazgatási bizottsága, a már elégtelen iskola épület kibővítésére is kötelezte az egyházat, tekintetbe véve azonban az egyház híveinek szigorú anyagi helyzetét s a már ez évre tervbe vett építkezéseket, a t. vármegyei bizottság felkérendő lenne a presbyterium által, hogy az iskola kibővítésére szolgáló építkezés ügyét, ez évről elhalasztani kegyeskedjék.

A küldöttségi jelentés tudomásul vétetik s egyidejűleg a Szalóczy Bertalan és Lengyel Sámuel tanácsbírák azon odaadó működéseért, melyet a zsérczi ev. ref. egyház anyagi ügyeinek gyökeres rendezése körül kifejtettek, egyházmegyei közgyűlésünk köszönetét kifejezi.

A mi a lelkészlak építését illeti, egyházmegyei közgyűlésünknek az ellen, hogy az építkezés a Wind István-féle terv figyelembe vételével eszközöltessék: kifogása nincs.

Feljegositatik különben a zsérczi ev. ref. egyház presbyteriuma, hogy 3000 frt költségvetésen belül, és az egyház anyagi erejének megfelelőleg, új építkezési tervet készíttessen, s azt jóváhagyás végett az egyházmegyei elnökséghez közvetlenül beterjeszsze.

Miről a zsérczi ev. ref. egyház presbyteriuma jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

11] Ugyancsak olvastatott a miskolczi egyház folyamodványa, melyben a míg egyoldalulag bejelenti, hogy a f. papszeresi és Kossuth-útczai paplakok, továbbá a posta, zöldfa és serház-útczai vegyes elemi népiskolák átalakítására, a márczius 20-án tartott közgyűlés határozata értelmében, 12 ezer frt építkezési költséget akar a gyülekezet egyes tagjaira, a folyó 1892. évi államadóik, illetve a kik állami adót nem fizetnek, vagyonok és keresetök arányában kivetni; másoldalulag kéri, hogy kivetési kulcsa e. megyei közgyűlésünk által megerősíttessék.

Midőn e. megyénk a célba vett és valóban szükséges újításokat örömmel veszi tudomásul, ugyanakkor a miskolczi egyház kivetési kulcsát — a márcz. 20-iki közgyűlés ama határozatának fentartásával „mely szerint az egyesekre kivetendő összeget ezéknek kérelmekre s vagyoni körülményeikhez képest jogukban álland 1893. decz. 31-ig fizetni be“ — helyben hagyja és megerősíti.

12] Olvastatott a miskolczi egyház folyamodványa, melyben hangsúlyozásával annak, hogy tetemes javítást igénylő alsópapszeresi szegény menházát, Miskolcz városának szabályrendelete értelmében, csak cseréppel fedethetné, a mely tetőt azonban, sem az épület faszerkezete, sem a megrepesztett falak meg nem bírának: a maga jól felfogott érdekből kifolyólag, előnyösebbnek látná, ha a város központján lévő beltelkét, az egyház igényeinek megfelelőbben értékesítené, és e célból azon kérelmét terjeszti e. m. közgyűlésünkhöz, illetve e. megyénk közvetítésével a ft. e. ker. kormányához, miszerint engedtetnék meg, hogy a miskolczi egyház, a szegény menház telkére, a különféle pénzintézeteknél betét

gyanánt elhelyezett s ma még 5-, de közel jövőben valószínűleg $4\frac{1}{2}$ -, esetleg $4\frac{0}{10}$ -ot hozó, mintegy 20 ezer forint tőkájének felhasználásával, egy remélhetőleg 6—8 $\frac{0}{10}$ -ot hozó, egyemeletes bérházat építhessen, a mely bérház, mint egyházi törzsvagyon, az eladott papmalmot pótolná, s külön kezelt évi jövedelméből, az építésre elhasznált 20 ezer frt kamatozó tőkét is, visszafizetné.

E. megyei közgyűlésünk a miskolczi egyház kérésének helyt ad s a czélba vett bérház építését, illetve e bérház építésére kamatozó tőkéinek felhasználását a maga részéről megengedi, sőt ez engedély megadását a ft. e. ker. kgyűlésének is tisztelettel véleményezi.

Tekintettel azonban arra, hogy az építkezésre a papmalom elköltött — de visszapótolandó 14 ezer frt eladási ára — és az egyház javára 66 úrbéri zsellértelek kártalanítása czimen megállapított s az országos földtehermentesítési pénzalap igazgatósága által 1891-ben kiutalt 10946 frt 99 kr. használatnak el:

e. m. közgyűlésünk határozatilag kimondja: hogy az a.-borsodi e. m. az építendő bérházat, a papmalmot helyettesítő törzsvagyonnak tekintendi;

hogy az egyház a bérház építésére elhasználandó tőkék után az esetleges pénzügyi kamatot évi bevételeiből mindaddig fedezni tartozik, míg a bérház állandólag tőkésített jövedelme, az elhasznált értéket teljesen helyre nem pótolja;

hogy az egyház a mai menházban elhelyezett templomszolga és szegények lakásáról kellőképen gondoskodjék.

Fenti határozatból kifolyólag e. megyei közgyűlésünk, a míg egy részről megengedi a miskolczi egyháznak, hogy mult őszi kgyűlésünk 11-ik jkönyvi pontja alapján a papmalom vételárának visszatérítésére költségvetésébe felvett 400 frt kamatozó évi betétet költségvetéséből — a bérház építésének végleges engedélyezésével — törülje; addig másoldalulag, hogy a bérház ügyével úgy maga az egyház, mint e. megyei

kormányunk folytonosan tisztában legyenek: a miskolci egyház presbyteriumát oda utasítja, hogy a bérházra vonatkozó összes adatokat és számadásokat külön kezeltesse, s a presbyterium által hitelesített számadásokat az e. látogató küldöttségnek évről évre előterjessze.

Miről a miskolci egyház presbyteriuma ama kijelentéssel értesítettik, miszerint a vonatkozó iratok, érdemleges elintézés végett a ft. e. ker. gyűléshez ajánlólag áttétettek.

13] A miskolci egyház és a főgymnasiumi iskolatanács között, az eddig néhány tanár részére természetben fizetett 108 köből életnemű és 10 hordó bor jövőre való megváltása, illetve megvonása és a tanári lakásokul szolgáló egyházi épületeknek e célra való feltételes meghagyása folytán előállott vélemény eltérést Fekete József e. m. főjegyző, mint előadó, az esperesi hivatal által rendelkezésére bocsátott jkönyvek és küldöttségi jelentések alapján, a következőkben terjeszti e.-m. közgyűlésünk elé:

A miskolci egyház fenhatósága, erkölcsi és anyagi támogatása mellett, mintegy harmadfél század óta áll fenn a főgymnasium. Mert létalapjokat egy forrásból: a protestans áldozatkészségből merítették, úgy az egyház, mint az iskola bevétele egy közös pénztárba folyt, illetve a kiadás ugyanazon pénztárból fedeztetett. A egyház lelkészei, a főgymnasium néhány tanára természetbeni lakást kaptak; a szőlők terméséből, az 50-es években gr. Vay Ábrahám által adományozott u. n. papmalom keresetéből, különböző mennyiségben bár, de közösen részesültek.

Mikor 1872-ben az egyházi és főgymnasiumi pénztárak külön választattak, az egyház a papmalom jövedelméből évente 108 köből életneműt, a szőlők terméséből 10 hordó bort továbbra is kiszolgáltatót a főgymnasium tanárainak.

Az egyház emez eljárása sok ember szemében szálka volt. Egy-némelyek úgy gondolkoztak, — mint egyik becsatolt okmány is igazolja — hogy mert az 1868-iki közoktatásról szóló XXVIII. t. cz. az egyes felekezeteknek csak

az elemi iskolák fentartását teszi kötelességévé, míg a felsőbb iskolák, u. m. gymnasium, lyceum stb. kötelező fentartását nem rendeli: az egyház saját maga és érdeke ellen vét, mikor a gymnasiumot az évi járulékokkal támogatja, segíyezi.

Ez irányban Bató István szólalt fel először 1884-ben, majd 1885-ben Debreczeny Imre és társai, kérve, hogy tekintettel a főgymnasium örvendetesen előre haladó anyagi viszonyaira, vonja meg az egyháztanács a főgymnasium részére fizetni szokott buza és bor deputatumot, s ezen jövedelmet a népnevelés emelésére fordítsa.

Mert az egyháztanács meg volt róla győződve, hogy a főgymnasium az egyházi segílyt nem nélkülözheti; mert a szokásos segíly jogi természetével sem volt még akkor tisztában: a Bató István indítványát elutasította. Bató e határozat ellen az egyházi közgyűléshez felebbezett. A meny nyiben azonban a presbyterium nem akarta az ügyet a közgyűlés elé vinni, közvetítő indítványt tett, hogy a kérdés alapos megvizsgálására és indokolt javaslatételre saját kebeléből egy bizottságot küld ki. Mintán Bató az indítványt elfogadta, felebbezését visszavette.

Mig a bizottság a levéltárak okmányai között buvárkodott, adatokat keresett, addig a miskolczi főgymnasium nagy változáson ment keresztül.

Ugyanis a rohamosan haladó kor igényeinek, s főleg az 1883-iki középiskolai országos törvény követelményeinek ereje minden túlfeszítésével sem lévén képes megfelelni, az 1883. XXX. t.-cz. alapján, s az e. ker., illetve konvent közbejöttével a kormánytól államsegélyt kért.

Az államsegély megnyerése szempontjából csatolnia kellett költségvetése előirányzatát. Ez előirányzatban 10 tanár fizetése a régi 850 frtról 1200 frtra emeltetett, s az összes személyi és dologi kiadások összege 16,600 frtban állapított meg. A kiadásokkal szemben a fedezet 9526 frtot tett. A fedezeti tételek 4. száma alatt a papmalomból kimérni szokott életnemű 540 frtra, — 5. száma alatt a 10

hordó bor 100 frtra, vagyis a két tétel együttesen 640 frtra vétetett fel a költségvetést egybeállított bizottság által.

Ez adatok szerint tehát 1885. szept. 1-én a főgymnasium bevétele 9526 frt, kiadása 16,600 frt, fedezetlen hiánya 7074 frt volt. A hiány pótlására azonban a magas kormány már évek óta 3500 frtot utalványoz ki; míg a jelen évre — a presbyterium egyik jkönyve szerint — 7000 frt van e czímen az állami költségvetésbe felvéve; miből egyenesen következik, hogy a főgymnasiumnak folyó évi szükségletében csak 74 frt névleges fedezet hiány van. De hogy ez a hiány csakugyan névleges, kitűnik a főgymnasium számvevőszékének becsatolt jkönyveiből, melyek szerint az időközileg per útján megnyert Jóny Tivadar-féle 10 ezer frtos alapítvány kamatainak bevonásával és a költségelőirányzatot 2000 frtot meghaladó tandíj felhasználásával az 1889/90. iskolai év 122 frt 26 kr., az 1890/1. iskolai év 220 frt 18 kr. pénztári maradvánnyal záratott le, noha a jelzett években az államsegély, a mai 7000 frttal szemben, csak 3500 frt volt.

A miskolci főgymnasiumnak ezen örvendetes anyagi gyarapodása, de mindenek felett ama tény, hogy az egyháztanács által kinevezett és véleményes jelentéstételre utalt bizottság semmi olyan okmányt nem talált, mely felderítené, hogy a deputatumok kiszolgáltatására az egyház feltétlenül, vagy egyszersmindenkorra kötelezte volna magát: arra a határozathozatalra indította a presbyteriumot 1891. nov. 25. és decz. 6-án tartott üléseiben, hogy a deputatumok természetben való kiszolgáltatását 1892. január 1-től beszünteti, s mindaddig, míg a főgymn. évi 7000 frt államsegélyt nem húz, a kormányhoz felterjesztett és jóváhagyott 16,600 frt kiadás hiányát 640 frtig — amennyiben t. i. az államsegélyt kérő bizottság a deputatumok értékét számította — utólagosan fedezni fogja; ha azonban a főgymnasiumnak a kilátásba helyezett teljes 7000 frt államsegély utalványoztatni fog, a fizetést az egyház teljesen beszünteti.

A főgymnasium céljaira átengedett egyházi épületekről ugyanezen presbyterialis ülések akként rendelkeznek, hogy

azokat meghagyja ugyan a főgymnasium használatában mindaddig, míg magának az egyháznak, saját céljaira szüksége nem lesz rá; azonban azzal a kikötéssel, hogy a házak fenntartási és tatarozási költségeit, azok mindenféle közterheit és az egyház által megszabandó értékig való tűz elleni biztosítását a főgymn. pénztára viselni tartozik.

Az iskolatanács a presbyterium határozatát január 30-iki ülésében tárgyalta, s miután hangsúlyozta, hogy a protestans áldozatkészség az egyháznak tett adományokat a vele összeforrott és egy szerves egészet képező főgymnasiumnak is adta; miután hangsúlyozta, hogy a papmalom 5-ik kövének beállítására gr. Vay Ábrahám épen azért fordított 200 darab aranyat, hogy ez a kő tisztán a tanárok javára öröljön: kijelenti, hogy a presbyterium eljárását méltánytalannak tartja, annak határozatát el nem fogadja, sőt az e. megye közgyűléséhez megfelelőbbézi; addig azonban, míg a felsőbb hatóság ítéletet hozna, a presbyterium függeszse fel határozatát, s a deputatumokat minden esetre tegye folyóvá. A tanári lakásokra nézve pedig oda kívánja módosíttatni a presbyterium határozatát, hogy azok mindaddig tanári lakásoknak hagyassanak meg, míg a főgymnasium mint ilyen, fennáll; annál is inkább, mert a nevezett házak telekkönyvileg ugyan az egyház nevében állanak, de utánok van téve: „tanári lakás.”

A presbyterium az iskolai tanács teliratára február 7-iki ülésében kimondja, hogy az iskolai tanács kérését, a deputatumokat illetőleg, méltányosnak találja, s épen azért azt az e. megyei ítélet kimondásáig folyóvá teszi; amennyiben azonban a papmalmot már eladta, bora az elpusztult szőlőkben nem terem: állapítsa meg az iskolai tanács, hogy minő megváltási árakra tart igényt, illetve — mert a deputatumok évnegyedenként utólagosan fizetettek — tegyen előterjesztést a presbyteriumhoz arról is, hogy az érdekllett tanárok részére ezen értékek folyósításáról az iskolai tanács a maga hatáskörében miként intézkedik.

A felvetett kérdésekre az iskolai tanács, február 20-iki ülésének 11-ik jkönyvi pontjában válaszol, mely szerint a

108 köből életneműért 7 frtjával, a mennyire a tanárok fizetésének megállapításánál, az életnemű átlagos ára felvétetett 756 frtot, a 10 hordó borért 20 frtjával 200 frtot, és így együtessen 956 frtot kér. Ez összeg folyóvá tételéről pedig akként intézkedik, hogy noha az ügy végleges tisztázásáig, az egyes tanárok járandóságát az iskolai pénztár, az egyházi pénztár terhére, fedezni fogja, ez az intézkedés jövőre precedensül nem szolgálhat.

A presbyterium, az iskolaiszék feliratát, márczius 6-án tartott ülésében tárgyalta, s miután a deputatumok értékének folyósítására vonatkozó intézkedést tudomásul veszi, kijelenti, hogy nov. 25., illetve decz. 6-iki határozatát továbbra is fentartja és épen azért az ügyet, végleges megoldás és ítélelhozatal céljából, a ntü e. megye közgyűléséhez felterjeszti.

Ntű e. m. közgyűlés! midőn az eltérő véleményeket, a jegyzőkönyvekből kivonatosan előterjesztettem: szükségesnek látom, hogy a miskolczi egyház és a főgymnasium viszonyaira vonatkozólag, a kezem alatt lévő okmányok felhasználásával, egyet-mást elmondjak.

Ama kiküldött bizottság, mely az 1885. évi szept. 1-én tartott iskolai tanácsülésből, az államsegély kérelmezése ügyében feliratot szerkesztett, e feliratban azt mondja:

„A miskolczi ev. ref. egyház, a nevelés-oktatás ügyének ápolását, fennállása óta mindég legfontosabb feladatának tekintvén, *főgymnasiumát* mint édes anya, a nehéz idők zivatarai közt is sokszor *erejét túlhaladó áldozatok árán* fentartani, ápolni, a kor kívánalmainak megfelelővé tenni, innmár közel harmadfél-száz esztendőn keresztül, legelső kötelességének ismerte.“

A szöveg eme szavaiban elismeri az iskolai tanács, hogy a főgymnasium az egyházé; elismeri, hogy az egyház, főgymnasiumát sokszor erejét túlhaladó áldozattal tartotta fenn. E két állításból, két következtetést vonunk le. Az egyik az: hogyha a főgymn. az egyházé, akkor az egyháznak joga van a főgymnasium ügyeinek mikénti megoldására. A másik az: hogyha az a jóindulatu, a főgymn. érdekeit

szívén hordó, intelligens presbyterium, a melyik a Bató és Debreczeny-féle javaslatokat, épen a gymnasium előnyére, 8 évig húzta, halasztotta; a melyik az 1891. decz. 6-iki jegyzőkönyvét következőleg zárja be: „az egyház, a főgymnasiumot ezután is féltve őrzött kincsének kívánja tekinteni, a melyet, mint az ev. ref. egyház és a protestans szellem érdekeinek erős oszlopát, *megtámadás vagy anyagi szükség esetén gyámolítani s fentartani az egyház jövőben is szoros kötelességének fogja tartani*, mert a főgymn. míg az egyház fennáll, kell hogy vele együtt fennálljon“; hát ha ez a presbyterium, a melyik így cselekszik és érez, *ez idő szerint* nem tartja szükségesnek azt, hogy főgymnasiumát segítse, akkor arra bizonyára számbavehető okai vannak.

És van is! Az egyik ok, az egyház sok szüksége; a másik ok: a főgymn. ez idő szerinti kedvező életviszonya. Győzdjünk meg mind a kettőről, illetve, mert a főgymn. anyagi helyzetéről már van tudomásunk, nézzük meg az egyházat.

Az egyháznak jelentékeny jövedelmet hozott szőlőt a filoxera elpusztította. A régenten 205—300 köből örlési hozamot adott malmot a gőzmalmok technikai fejlettsége, a versenytérről annyira leszorította, hogy a deputatumokat sem volt már képes bevenni, annyival kevésbé az évi javítások és szükséges újítások kiadásait fedezni. Ily körülmények között a rozoga épületű mállott, elavult szerkezetű malmot, az egyház, saját jól felfogott érdekéből kifolyólag, a városnak eladta, s a 14 ezer forint vételárt, 1200 frt hiján, régi — talán részben a főgymnasium javára felszedett — adósságai törlesztésére fordította. Ma két paplakja és három iskolája átalakítására egy 12 ezer forintos költségvetést szavaztatott meg. Tíz tanítója otthon zörget és esdekel, hogy 500 frt fizetésök, 600 frtra emeltessek fel, A közel jövő kiadására elő van jegyezve az avasi nagytemplom, bizonyára költséges újítása és zsindeleztetése.

Ha most már megfigyeljük azt, hogy a miskolci egyház tagjai, jelentékeny mérvben szőlőbirtokosok és munkások, illetve kis iparosok, a kik nemcsak napi keresetöket, hanem öröklött, vagy megtakarított tőkéiket is elvesztették,

a filoxera fellépése folytán, illetve a kiket a gyári termelés annyira megrontott, hogy ma már, azt a jó módú, áldozatra kész polgári osztályt, melynek az egyház ügyei iránti meleg érdeklődését, a múltból annyian ismerjük, hiában keressük: megfogjuk érteni, hogy a miskolci egyháznak, minden szabados és megengedett téren, el kell mennie a takarékoság szélső határáig, önléte és tagjainak érdekében.

Hogy a takarékoságot, a főgymnásiummal szemben is alkalmazza, indokoltnak találok. Indokoltnak találok azért, mert a főgymnásium — hála érte a gondviselésnek! — saját bevételéből, nem csak szükségletét fedezi, hanem még fölöslege is van; és ez a fölösleg, a jövőben még emelkedni fog, amennyiben néhány év múlva, a Kun József-féle 10 ezer frtos alapítvány, megkétszerezvén magát, évi kamatjaival, a bevételi rovatot fogja növelni. Indokoltnak találok azért, mert az a néhány tanár, a ki a deputatomot élvezte, annak megvonásával jövedelmi csonkúlást nem szenved, amennyiben eredetileg 850 frtos díjlevele, a 3500 frt államsegély folyóvátétele óta 1050 frtra, illetve a teljes 7000 frt kiutalványozása után, vagyis e jelen évtől, 1200 frtra szökik fel. Indokoltnak találok azért, mert noha feltételezem, sőt hiszem, hogy az egyház jövedelmi alapjából egy némelyik azon czélból lett hagyományozva, vagy ajándékozva, hogy az a főgymnásium lételét is biztosítsa, de mert az iskolai tanács maga sem tudja kimutatni, hogy a gr. Vay Ábrahám által 200 arany költséggel beállított 5-ik kőkereseténél egyébhez jogos igénye lenne: világos, hogy az egyház a főgymnásiumot meg nem csonkítja, örökét el nem harácsolja. Indokoltnak találok azért, mert a presbyterium, mint az összegyház képviselőtestülete jogainak, érdekeinek felelős öre, sem a maga iránti önbecsérzetet, sem az egyház iránti kötelességtudatot nem ejthette el, nem áldozhatta fel, hogy a főgymnásiumnak a gr. Vay Ábrahám-féle 200 aranyos követelésére évi 956 frt osztalékot adjon, vagyis a főgymnásium tőkéjét 95·6⁰/₁₀₀-kal kamatoztassa!

Ntű e. m. gyűlés! a főgymnásiumi iskola tanács 1892. január 30-án tartott ülésének jökönyvében azt mondja: „isko-

lai tanácsunk hihetetlennek vélte, hogy a múltban oly ön-feláldozóan gondos édes anya, a miskolci ev. ref. egyház : saját gyermeke, főgymnasiumunk iránt, egyszerre a kérlelhetetlen mostoha alakját ölténé magára ; lehetetlennek tartá, hogy főgymnasiumunk elüttessék atyai jogos örökségétől.“

Ezzel az állítással szemben nekem úgy tetszik, hogy a miskolci egyház nem mostoha, hanem öntudatos, komolyan gondolkozó, szerető édes anya, a ki, miután kedvencz gyermekét, a főgymnasiumot, a küzdelmes, az áldozatokkal járó esztendőkbén minden szükségességekkel ellátta, szintén erején felül gyámolította ; most, mikor már a gyermek czélhoz jutott, s kitartó munkásságáért, lelkes tevékenységeért, öntudatos fáradozásáért méltánylatra lelt, elismerésre talált, s 16,600 frtba kerülő háztartását saját bevételéből fedezheti; azontul az állammal kötött házassága egy 50 ezer frtos épülethez is juttatja, melyre már 10 ezer frtot tényleg kamatoztat is ; természetesnek, észszerűnek találom, ha az édes anya önállóvá lett gyermekét önsorsára utalja, s jövőben a családi név fényéért, önérzete követelményeiért, kisebb, és eddig bizony sokat nélkülözött gyermekének : a népnevelésnek jogos igényeiért is áldozatra vállalkozik ; természetesnek, az érzelmek, a szeretet tolmácsolására elégnek tartom, ha a jó édes anya a növekedés, a fejlődés napjaiban folyóvá tett évi járadék helyett megigéri az önálló tűzhelylyel bíró gyermekének : „mindazáltal, ha lételedben megrendülnél, ha az a te raison házasságod nem felelne meg igényednek, vérmérsékletednek, s talán a válás következtében elesnél jövedelmed egy részétől : az anyagi szükség esetén gyámolítani s fentartani jövőben is szoros kötelességemnek fogom tartani ; mert a mig én élek, addig neked is élned kell.“

Ntű e. m. közgyűlés ! Összegezve az elmondottakat, én, a kifejtett okok alapján, jogosnak tartom a miskolci presbyterium eljárását, és legfelebb oda utalnám, hogy az esetre, ha a miskolci főgymnasium a gr. Vay Ábrahám-féle 200 aranyhoz való jogigényét beigazolja, azt a főgymnasium pénztárának kifizesse.

De mert nem tételezem fel, hogy a miskolczi főgymnasium iskolai tanácsa ennek az 1000 frtnak évi esedékes kamatjáért szállt volna sorompóba: szeretném, ha az ellen-
tétés véleményeket összeegyeztetni, — a magok úgy vélt igazát oly szívós kitartással, oly lankadatlan erélyvel védett erkölcsi testületeket egy közös megállapodásban, a jövő érdekében, az egyház és főgymnasium javára kibékíteni tudnám. E célból, hogy a szüle és gyermek közti jó viszony továbbra is megmaradjon; hogy a nagyobb, az áldozat és szeretet emlőjén már megizmosodott ifjú, kicsiny testvére iránti méltányos figyelmének, gyöngédségének is kifejezést és tettekben érvényesülő alakot adhasson: azt a közvetítő indítványt teszem, hogy egyrésztől mondjon le a főgymnasium a malom eladása, a filloxera pusztítása folytán, a jövedelmi alapot különben is elvesztett egyházzal szemben a deputatumok kiszolgáltatásáról; másoldalulag a presbyterium, az általa körülírt feltételek mellett és a tulajdonjog feltartásával, adja át a főgymnasium állandó használatába az eddig is tanári lakásoknak szolgált egyházi épületeket.

E. megyei közgyűlésünk az előadó által csoportosított adatok és érvek behatása alatt tekintettel arra, hogy a főgymnasium és az egyház között 1872-ben keresztülvitt pénzügyi osztozkodás alkalmával a főgymnasium jogosan őt illetett tőkét saját céljaira elvonta, tekintettel arra, hogy az iskolai tanács a szóban forgó deputatumokhoz való igényét beigazolni nem tudja és épen ezért az egyház a főgymnasiumot nem károsítja, örökéből ki nem zárja;

tekintettel arra, hogy az egyház a főgymnasium lehető biztosítására felajánlott és éveken keresztül folyóvá tett deputatumok alapját, rajta kívül eső okok miatt elvesztette, illetve attól saját jó felfogott érdekében megválni kényszerült, tekintettel arra, hogy az egyház, mint a főgymnasium fenntartó testülete jövedelmével szabadon rendelkezik s azt tetszése szerint oda fordítja, hol céljaira legelőnyösebben és a kívánalmak legmegfelelőbben kamatoztatja:

tekintettel arra, hogy az egyház csak a kedvező életviszonyok közt levő és úgy a személyi, mint a dologi ki-

adásokat saját jövedelméből fedező főgymnasiumtól egy hasonlólag nagy horderejű kulturális intézmény: a népnevelés javára vonta meg ez eddig folyóvá tett segílyt;

tekintettel arra, hogy az egyház a főgymnasium fontosságának tudatában és saját közös multjokhoz következetesen nem csak igéri, hanem jkönyvileg is kötelezi magát, hogy az előállandó anyagi szükség esetén főgymnasiumát gyámolítani, annak lételét biztosítani ismételten magasztos és elengedhetetlen köteleességének ismerendi:

a miskolczi egyháznak a deputatumok megvonására vonatkozó intézkedését tudomásul veszi és helybenhagyja.

A mi most már a tanári lakásokul használt egyházi épületeket illeti, arra nézve oda utasítja e. m. közgyűlésünk a miskolczi egyház prespyteriumát, hogy az egymásra utalt két erkölcsi testület belső békéjének biztosítása, a meglazult viszony ismételt egybekötése szempontjából: hagyja meg az egyház tulajdonjoga biztosításával és az épületek jókarban való tartásának kötelezettségével, az eddig is tanári lakásokul használt épületeket továbbra is, és mindaddig tanári lakásoknak, mig a miskolczi főgymnasium ev. ref. felekezeti jellegét megtartja.

Miről a miskolczi egyház presbyteriuma, valamint a presbyterium közvetítésével a miskolczi főgymnasium iskolanácsa jkönyvi kivonaton értesítendők.

14] Olvastatott Kovács Károlynak, mint az egri ev. ref. egyház missiói lelkészének jelentése, az egri ev. ref. egyház múlt évi állapotáról.

A jelentésből az egri ev. ref. egyház anyagi és szellemi haladása tűnven ki, — ez örvendetes tudomásul vétetett.

15] Olvastatott a maklári egyház prespyteriumának tagjai által benyújtott panaszos kérvény, melyben Nagy Károly tanitót a maklári ev. ref. egyház kebelében elfoglalt állomásától felmentetni kéri.

Ezzel kapcsolatban olvastatott a maklári ev. ref. egy-

ház több tagjának nevében benyújtott folyamondvány, melyben kérelmezik, hogy a Nagy Károly tanító ellen beterjesztett panaszos kérvény, mint a tényeknek meg nem felelő és alaptalan állításokat tartalmazó beadvány visszaútasítás-sék; s egyidejűleg olvastattak Nagy Károly tanító előterjesztett nyilatkozatai.

Miután a Nagy Károly maklári ev. ref. tanító ellen beterjesztett panaszos kérvényben oly újabb és igazolt vádak, melyek már előzőleg egyházmegyei közgyűlésünk elébe föl nem jelentettek volna. -- elő nem hozatnak; a régibb panasz alapján pedig egyházmegyei törvényszékünk jogérvényesen ítélte: az összes ügyiratok azon felhívással küldetnek vissza a maklári egyház presbyteriumához, hogy a hasonló természetű ügyeket jövőben első fokban saját illetőségi körében intézze el.

Más részről Nagy Károly tanító a már reá jogérvényesen kirótt másodfokú büntetésre való hivatkozás mellett figyelmeztetik, és felelősség terhe mellett utasítatik, hogy az egyház hiveivel szemben magát a tanítói állásnak megfelelőleg és férkezhetőbb módon viselje.

Miről a maklári ev. ref. egyház presbyteriuma az összes ügyiratok megküldése mellett, valamint Nagy Károly ev. ref. tanító jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

16] Olvastatott a mályi egyházközségben f. évi febr. 22-én tartott egyház látogatásával fölvelt jegyzőkönyv.

Miután a felolvasott jegyzőkönyvből az tűnik ki, hogy a tanítói nyugdíjjaradék czimén az egyház-község részéről befizetett, azonban a volt nyéki körjegyző által elsikkasztott 67 frt az illető község bírása által nyugtáztatott, -- s így ezen egyénnel szemben az egyház-községnek viszkereseti igénye van:

A miskolczi járás tekintetes főszolgabirói hivatalát egyházmegyei közgyűlésünk ezennel tisztelettel megkeresi, hogy az egyházközség követelési igényeit

közigazgatási úton a lehetőség szerint érvényesíteni sziveskedjék.

Miről Dr. Szepessy Zsigmond főszolgabíró úr jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

17] Olvastatott a diósgyőri egyházközségben f. évi február hó 27-én tartott egyházlátogatásnál fölvetett jegyzőkönyv.

Miután a felolvasott jegyzőkönyvből az tűnik ki, hogy a diós-győri ev. ref. egyház által fentartott iskolák teljesen felszeretlen állapotban vannak: utasították a nevezett egyház presbyteriuma, hogy iskoláit folyó év szept. 1-ig a szükséges felszerelvényekkel annyival inkább ellássa, — mivel ellenkező esetben az egyházmegyei kormányzék kénytelen lenne a felszerelést az ő terhükre és költséjükre hivatalból eszközölni.

Együttal emlékeztetik a presbyterium, hogy tekintettel arra, miszerint ez iskolák nem régiben tűzvész áldozatai lettek; talán a fölszerelés költségeire a borsodmegyei kir. tanfelügyelőség pártfogását és segélyét is kikérhetné.

Amennyiben pedig a felvetett jegyzőkönyv szerint a tanítói nyugdíj-illetményből 108 frt 50 kr. erejéig a diós-győri ref. egyházközség még mindig tartozásban levőnek tűnik fel, holott állítólag ezen összegből 64 frt 50 kr. az illető gondnok által tényleg elszámoltatott:

a miskolci járás Tettes Főszolgabírói hivatalát egyházmegyei közgyűlésünk megkeresi, hogy ezen nyugdíjhátrálék-követelés tisztázására közigazgatási úton közreműködni kegyeskedjék.

Miről Dr. Szepessy Zsigmond jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

18] Olvastatott a harsányi ev. ref. egyház presbyteriumának folyamodványa, melyben a Wind István egri építész ellen az egyház által teljesített építkezésekből kifolyólag fenforgó számadási ügy lebonyolíthatása végett az egyházmegye pártfogását és lehető intézkedését kéri.

A beterjesztett folyamodvány Fodor Pál egyházmegyei ügyésznek oly utasítással adatik ki, hogy a harsányi egyház érdekében szükséges intézkedéseket, a körülményekhez képest, esetleg birói beavatkozás kikérése mellett is megtenni, s eljárásáról az egyházmegyei elnökségnek jelentést tenni szíveskedjék.

19] Olvastatott a cserépfalusi egyházközségben f. évi február hó 11-én történt egyházlátogatásról fölvett jegyzőkönyv, melyből kitűnik, hogy a híveknél elhelyezve lévő egyházi tőkék kellőleg biztosítva nincsenek.

Miután a cserépfalusi ev. ref. egyház a kintlevő egyházi követelések biztosításának eszközlésére már ismételten, és pedig eredmény nélkül hivatott fel: ezenel utasittatik a nevezett egyház presbyteriuma, — hogy egyetemleges felelősség terhe mellett — az egyház elhelyezett tőkéinek teljes biztosítása iránt haladéktalanul intézkedjék — s eljárásának eredményéről az elhelyezett tőkéknek — az adósoknak, valamint a biztosíték minőségének egyénenként leendő kimutatása mellett, az egyházmegyei elnökséghez jelentését mielőbb beterjeszse.

20] Olvastatott a noszvaji ev. ref. egyházközségben f. évi febr. hó 13-án történt egyházlátogatásnál fölvett jegyzőkönyv, melyből kitűnik, hogy az egyház tőkéjéből 313 frt az illető gondnok által, kötvény és biztosíték nélkül kezeltetik:

A noszvaji ev. ref. egyház presbyteriuma egyetemleges felelősség terhe mellett utasittatik, hogy a kérdésben levő 313 frtról kellő biztosítékkal ellátott kötvényt vegyen, s eljárásának eredményéről az egyházmegyei elnökségnél haladéék nélkül jelentést tegyen.

21] Olvastatott Ágoston Sándor, volt lőrinczfalvai lelkész folyamodványa, melyben azt kéri, hogy az a 69 frt, melylyel az e. m. pénztárnak adós, s melyre nézve úgy nyilatkozik, hogy rendkívül szorongatott anyagi körülményei miatt visszafizetni úgysis képtelen, neki végképen engedjék el.

E. megyénk határozatilag kimondja, hogy tekintettel Ágoston Sándor nyomasztó viszonyaira, a 69 frt e. megyei tartozást ezennel elengedi, miről úgy kérvenyező, mint az e. m. pénztárnok jegyzőkönyvileg értesítettik.

22] Olvastatott a vattai egyház folyamodása, melyben az e. tagok kiválóan szép és példás önkéntes ajánlását magában foglaló kimutatás is mellékeltetvén, az kéretik, miszerint engedélyezné e. megyénk, hogy az egyház rendezése alatt álló és pénzügyintézetben elhelyezve levő 420 frtnyi magtári kamatösszeg, mint szintén a magtárt képző tőke az egyház által czélbavett templomjavítás és toronyépítésre felhasználathassék.

E. megyei közgyűlésünk méltányolván a vattai egyház által kifejtett és a jövőre is megígért példányszerű áldozatkészségét, beleegyezését adja a magtári vagyron felhasználásába, annyit kívánván egyidejűleg utasításúl adni az egyház részére, hogy az országos egyházi közalapból nyerendő segélyre ajánlás végett egyházmegyénket az őszi közgyűlés alkalmával keresheti meg.

23] Olvastatott a vattai ev. ref. egyházközségben f. évi február 18-án tartott egyházlátogatásnál fölvett jegyzőkönyv.

Miután a felolvasott jegyzőkönyvből az tűnik ki, hogy a vattai ev. ref. egyház lelkésze és tanítója az italmérésijog kártalanítása czimén befolyt 67 frt 30 kr., illetve 70 frt 90 kr. tőkétet, melyek a lelkészi, illetve tanítói állomások javadalmazásának törzsvagyronához tartoznak: külön-külön, nem csak fölvették, hanem azokat minden kötvény nélkül is kezelik; s miután úgy a lelkészt, mint tanítót ezen összegek után csak az esedékes kamatok illethetik:

mindketten ezennel utasittatnak, hogy az általuk felvett kártalanítási összeget az illető egyházgondnok kezéhez 15 nap alatt kifizetni annyival inkább kötelességöknek ismerjék, mivel ellenkező esetben annak

végrehajtás útján leendő befolyása ellenük azonnal elrendeltetni s eszközöltetni fog.

Miről a vattai ev. ref. egyház presbyteriuma jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

24] Olvastatott a szederkényi ev. ref. egyházközségben f. évi febr. 15-én tartott egyházlátogatásnál fölvetett jegyzőkönyv.

Miután a jegyzőkönyvből kitűnőleg a lelkészi földből kisajátított terület értéke gyanánt befolyt 100 frt tőke a lelkész úr által kötvény nélkül kezeltetik, utasittatik a szederkényi ev. ref. egyház presbyteriuma, hogy ezen a lelkészi javadalmazás törzsvagyonához tartozó összegre vonatkozólag szabályszerű kötvény kiállításáról mielőbb gondoskodják.

25] Olvastatott a heő-szalontai egyházközségben f. évi febr. 22-én tartott egyházlátogatásról fölvetett jegyzőkönyv, melyből kitűnik, hogy az italmérési jogkártalanítása czímén a lelkészi és tanítói hivatal részére összesen 208 frt lett kiadva.

Miután a jegyzőkönyv arra nézve, hogy a nyert 208 frt kárpótlási összegből a lelkészi és tanítói hivatalt külön-külön mennyi illeti? továbbá hogy ezen összeg hol és miként van elhelyezve, semmiféle közelebbi felvilágosítást nem ad: utasittatik a h.-szalontai egyház presbyteriuma, hogy a most jelzett irányban felvilágosító jelentését mielőbb beterjessze.

26] Olvastatott a sajó-keresztúri egyházközségben f. évi febr. 26-án tartott egyházlátogatásról fölvetett jegyzőkönyv.

Miután a felolvasott jegyzőkönyv szerint a lelkész lak egészségtelen, rozzant állapotban van, s annak újra építése tovább el nem odázható: utasittatik a s.-keresztúri egyház presbyteriuma, hogy a lelkészi lak kiépítése iránt a szükséges intézkedéseket mielőbb megtétesse.

27] Olvastatott az eger-lövői egyházközségben f. évi február 16-ik napján tartott egyház látogatásról fölvetett jegyzőkönyv.

Miután a jegyzőkönyv szerint az iskolahelyiség a tanítványok nagy számához szűknek s a tanerő is kevésnek tapasztaltatott:

Utasittatik a nevezett egyház presbyteriuma, hogy a tantermek kibővítéséről és új tanerők alkalmazásáról sürgősen gondoskodjék.

28] Olvastatott a kis-tokaji egyházban f. évi febr. 23-án tartott egyházlátogatásról fölvett jegyzőkönyv.

Miután a felvett jegyzőkönyv szerint a Tóth Sámuel tanító vezetése alatt álló népiskola a törvény és az egyházi előjáróság által követelt nevelési igényeknek sok tekintetben meg nem felel: Tóth Sámuel tanító ezennel megintetik s egyházmegyei közgyűlésünk által felhivatik, hogy tanítói kötelességének — különbeni fegyelmi eljárás következményének terhe alatt minden hivatásához tartozó irányban eleget tegyen.

29] Olvastatott az alsó-zsolczeni egyházközségben f. évi febr. 25-én tartott egyházlátogatásról fölvett jegyzőkönyv.

Miután a jegyzőkönyv szerint Gergely Miklós segéd-tanító tanítói működése a tőle állásánál fogva igényelt követelményeknek meg nem felel: nevezett tanító felelősség terhe mellett és szigoruan utasittatik: hogy tanítói kötelességének minden irányban eleget tenni törekedjék.

30] Mult őszi közgyűlésünk 11. jkőnyvi pontjában a miskolczi egyház — az u. n. papmalom eladásának bejelentése alkalmából — felhivatott, hogy a mennyiben az egyház tisztviselőinek javadalmazása és a papmalom után nyert haszonélvezetek felhasználása között szoros kapcsolat létezett: a lelkészeket, énekvezéreket, egyházi tisztviselőket a papmalom után illetett deputatumok kárpótlása iránt intézkedjék, s erre vonatkozó rendelkezéseit már a legközelebbi e. m. közgyűlésnek bejelentse.

Ezen intézkedés alapján a miskolczi egyház presbyteriuma 1892. január 7-iki, illetve közgyűlése márcz. 20-iki jkőnyveit beterjeszti, melyek szerint, tekintettel arra, hogy

a papmalom eladása folytán az életneműt, a filoxera pusztítása miatt pedig a bort hivatalnokainak természetben többé ki nem szolgáltathatja: a régi deputatumokat pénzürtékre változtatja.

A pénzürtékre való változtatás folytán a miskolci egyház előterjesztése és a mellékelt egy lelkészi és egy énekvezéri díjlevél adatai szerint a lelkészek fizetése volt a multban 1130 frt 40 kr., lesz a jövőben 1200 frt; az énekvezérek fizetése volt a multban 357 frt 10 kr., lesz a jövőben 360 frt.

Amennyiben a fenti adatok szerint, a készpénzre változtatott új díjlevelek jövedelemcsökkentést nem igazolnak; amennyiben azok megerősítése ellen sem a lelkészek, sem az énekvezérek közül senki fel nem szólalt: e. megyénk felhívta a közgyűlésünkön jelen levő Mikuleczky István főgondnokot, hogy úgy a lelkészek, mint az énekvezérek díjleveleit 3.—3 példányban elkészíttesse, s azokat a megerősítést kérő jelen jkönyvünkhöz leendő csatolás végett a ft. püspöki hivatalnak mielőbb átszolgáltassa.

31] Olvastatott a miskolci egyház kérvénye, melyben a ft. és mélt. püspök úr lakását képező beltelekből Wegener György és neje részére, 400 frt vételárért eladott 23 □ ölnyi kiszögellő terület eladását tudomásul venni, s kapcsolatosan a betérjesztett adás-vevési szerződést, az átíratási engedély rávezetéséért, a ft. e. ker. közgyűléshez pártfogólag felterjeszteni kéri.

Miután a nagyon előnyös eladást, a mellékelt jegyzőkönyvek igazolása szerint, az egyházi közgyűlés is helybenhagyta; miután az egyház a már befolyt teljes vételárt az ugyanezen telken levő paplak átalakítására fordította: e. megyei közgyűlésünk az eladást tudomásul veszi és a mellékelt eredeti adásvevési szerződést, az átíratási engedély rávezethetéseért, a ft. e. ker. közgyűléshez ajánlólag általteszi.

32] Olvastatott a poroszlói egyház folyamodványa, melyben, hogy Mezei Dávid, Dédes községi lakos eladótól 2100

frtért megvásárolt s a poroszlói 1059. sz. tjkönyvben A † 900 hr. sz. alatt felvett házra telekkönyvi tulajdonát rávezethesse, kéri: hogy becsatolt adásvevési szerződése a jóváhagyási záradékkal való ellátás czéljából, e. megyénk által, a ft. e. ker. közgyűléséhez áttétessék.

Az adásvevési szerződés a ft. e. ker. közgyűléséhez a jóváhagyási záradék rávezetése szempontjából áttétetni határoztatik.

33] Olvastatott az ároktői egyház folyamodványa, melyben az iránt keresi meg e. m. közgyűlésünket, hogy az egyház által még 1872-ben 500 frt vételárért Mihályi Ferencz és nejének eladott, de az egyház nevére csak 1890-ben telekelt 589 □ ölet tevő külső kert becsatolt adásvevési szerződésre az eladási engedély rávezetését a ft. e. ker. kormányától kieszközölni annyival inkább kegyeskedjék, mivel az ároktői egyház, még 1884-ben az iskolai telek kibővítése czéljából, egy ugyancsak 500 frt értékű beltelket vásárolt, s így tulajdonképen nem is eladásról, hanem egy az egyházra nézve nagyon előnyös cseréről van szó.

Az ároktői egyház indokolt kérelmének e. m. közgyűlésünk helyet ad s az egyház képviselői és Mihály Ferencz által kiállított és aláírt adásvevési szerződést, a jóváhagyási záradékkal való ellátás és tulajdonjog telekkönyvi érvényesítése szempontjából, a ft. e. ker. közgyűléshez ajánlólag felterjeszti.

34] Olvastatott a m.-csáthi ev. ref. egyház presbyteriumának folyamodványa, melyben a m.-csáthi ev. ref. egyház tulajdonát képező, és a két lelkész javadalmazására szolgáló puszta belsőség (Pap kert) 430 frt 10 krért történt eladását, jóváhagyni kéri.

A benyújtott folyamodvány mellékleteivel együtt jóváhagyás és a megerősítési záradéknak az illető adásvevési szerződésre leendő rávezetése mellett a főtisztelendő egyházkerületi közgyűléshez pártolólag fölterjeszteni határoztatott.

35] Az igriczii ev. ref. egyház presbyteriuma, az általa építtetni kívánt új lelkészlak tervezetét, költségvetését, valamint a költség viselésének kivetési arányáról felvett egyház közgyűlési jegyzőkönyvet jóváhagyás végett egyházmegyei közgyűlésünknek jóváhagyás végett bemutatja.

A betérjesztett építkezési tervet, költségvetést és teher felosztási kulcsot egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyja s az igriczii ev. ref. egyház presbyteriumát feljogosítja, hogy azok alapján és értelmében a lelkészlak felépítését eszközölje.

Miről az igriczii ev. ref. egyház presbyteriuma jkőnyvi kivonaton értesítendő.

36] Olvastatott a poroszlói egyház folyamodványa, melyben tekintettel arra, hogy a tanítói lakások megvételéből, két új harangjok öntetéséből származott adóságokat és 1000 frt függő terhüket tisztázni akarják: azt kérik e. megyei kormányunktól, hogy 1887-ben megállapított, az e. megye által megerősített, és a legközelebb 1891. nov. 23. a presbyteriumban, majd nov. 29. az egyházi közgyűlésben azon módosítással, hogy a szükségletek fedezésére az 1887-iki 4 frt helyett a jelen alkalommal minden házaspár 5 frtot fizet, újlag elfogadott kivetési kulcsokat, megerősíteni kegyeskedjék.

A bemutatott kivetési kulcs, tekintettel arra, hogy azt a presbyterium ajánlatára az egyházi közgyűlés is elfogadta, helyben hagyatik és megerősítettik.

37] Csik Dániel püspöki titkár, Tüdös István theologiai magántanár, Bodnár Béla, Szabó András bemutatott bizonyítványaik alapján e. megyénk s. lelkészei közzé, kérik magokat bekebeleztetni.

Kérésöknek hely adatik s a fenti sorrendben s.-lelkészeink közé bekebeleztetnek.

38] Az egyházmegyénk kötelékében lévő s.-lelkészek, u. m. :
 1. Kovács Mihály M.-Keresztes, 2. Nagy Barna T.-Palkonya,
 3. Bársony György K.-Győr, 4. Kovács Károly Miskolcz,
 5. Fodor Gyula Vatta, 6. Szabó Bertalan T.-Tarján, 7. Ando

Lajos Böcs, 8. Korocz József Miskolecz, 9. Balázs Ignác M.-Keresztes, 10. Gaal Ferencz Átány, 11. Bodolay Miklós Szederkény, 12. Nagy Lajos Poroszló, 13. Tóth Ferencz Lőrinczfalva, 14. Benkő Albert T.-Nánas, 15. Béki József Egerlövő, 16. Csik Dániel püspöki titkár Miskolecz, 17. Tüdös István Miskolecz, 18. Bodnár Béla Noszvaj, 19. Szabó András Gelejre helyezettek el.

39] Beerősítési díjat fizettek:

1. Zsérczi egyház és lelkész	---	---	4	frt	20	kr.
2. Ároktői egyház és tanító	---	---	2	"	10	"
3. Csik Dániel s. lelkész	---	---	1	"	—	"
4. Tüdös István	"	"	1	"	—	"
5. Bodnár Béla	"	"	1	"	—	"
6. Szabó András	"	"	1	"	—	"
Összesen:			10	frt	30	kr.

Tudomásul vétetett.

40] Tóth Dániel miskolezi lelkész e. m. könyvtárnok, be-
terjeszti a könyvtárnak állapotáról hivatalos jelentését, mely
szerint:

I. Bevétel:

1. Az 1891. ápril 8—9. tartott e. me- gyei gyűlés idején megtartott száma- daskor pénztári maradvány	---	---	11	frt	88	kr.
2. 1891. jun. 17. az 1890-ik évről be- szedett összeget a pénztárnoktól át- vettem	---	---	46	frt	—	kr.
összeg:			57	frt	88	kr.

II. Kiadás:

1. Károlyi biblia emlékkönyvéért	---	---	01	frt	10	kr.
2. 1891. jul. 6. Főzy B. könyvkötésekért	---	---	10	"	60	"
3. Magyar prot. irod. társaság részére tett alapítvány kamata 1891-re el- küldéssel	---	---	05	"	05	"
4. Chiniqui: „Ötven év a róm. kath. egyház“	---	---	01	"	—	"

5. Protestáns egyh. s isk. lap 1892-re	09 frt 10 kr.
6. Stanley Afrikában 21—48 füzet ---	07 „ 56 „
7. Tört. életrajzok 1891-re	08 frt — kr.
Budapesti szemle 1891.	12 „ — „
Szabolcska költem.	01 „ 50 „
Kernan : Szibéria ---	01 „ 20 „
együtt	22 frt 70 kr.
10% _o lev.	2 „ 27 „
összeg:	54 frt 84 kr.
maradvány:	03 frt 04 kr.

Ezen jelentés tudomásul vétetik.

41] Olvastatott a mályi ev. ref. leányegyház folyamodványa, melyben az egyházmegye rendelkezése alatt álló alapkából templomuk fedelének kiujítása és kijavítására 200 frt, jövőre lehető fenmaradásuk biztosítása czéljából pedig évenként 100 frt segély engedélyezését kérik.

Miután a kérelmezett segély engedélyezhetésére egyházmegyénk alappal nem bir: folyamodó egyház utasittatik, hogy a kért segélyek esetleges megnyerése végett közvetlenül az egyházi közalaphoz fölterjesztést tegyen.

42] E. megyénk részéről közhirdetésre ajánltatnak a h. bábai, mályi és lőrinczfalusi egyházak.

43] Fenti jegyzőkönyvi pontok Miskolczon, 1892. május 2-án *Bornemisza József* esperes, *Futó Sámuel*, *Nagy Ignác* és *Lengyel Sámuel* tanácsbírák által

hitelesítették.

Jegyzették:

Fekete József főjegyző: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 30, 31, 32, 33, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43.

Kazay Sándor, aljegyző: 8, 21, 22.

Fodor Pál, világi jegyző: 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 34, 35, 41. pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Esperesi féléves jelentés.
3. E. megyei jegyzőkönyvek kinyomatása elrendeltetik.
4. Megválasztott hivatalnokok beerősítése.
5. Lelkészjelölő-bizottság megválasztatik.
6. Tavaszai e. ker. gyűlésre képviselők küldetnek ki.
7. Intézkedés az e. megye területén filoxera által megkárosított egyházak ügyében.
8. Az e. m. özvegy-árvatári választmány jelentése.
9. Az e. m. pénzügyi " " "
10. Zsérczi egyház anyagi ügyének rendezéséről — és a parochia építéséről beterjesztett küldöttségi jelentés.
11. Miskolczi egyház paplakjai és iskolái javítására megállapított 12 ezer frt kivétele helybenhagyatik.
12. Miskolczi egyház pénzügyi tőkéinek felhasználásával egyemeletes bérház építését kéri.
13. Miskolczi egyház és főgymnasium iskolai tanácsa között a bor és életnemű járulékok és a tanári lakások kérdésében felmerült vitás kérdés.
14. Kovács Károly lelkész jelentése az egri egyház állapotáról.
15. Nagy Károly tanító ellen beadott vádlevél a maklári presbyteriumhoz utasittatik.
16. Dr. Szepessy Zsigmond főszolgabíró úr felkératik, hogy a mályii egyház által befizetett 67 frt tanítói nyugdíj járadékot, az azt átvett községi bírón behajtani sziveskedjék.
17. Diósgyőri egyház iskolája felszerelésére utasittatik — s az állítólag befizetett tanítói nyugdíj követelés tisztázására Dr. Szepessy Zsigmond főszolgabíró úr felkératik.
18. Harsányi egyház, Wind István egri építésszámvevő ellen, az egyházmegye pártfogását kéri.

19. Cserépfalusi egyház, tőkepénzének rendezésére utasittatik.
20. Noszvaji egyház presbyteriuma utasittatik, hogy a gondnoktól az egyház tőkepénzéből elhasznált 313 frtról kötvényt vegyen.
21. Ágoston Sándornak 69 frt tőketartozása elengedtetik.
22. Vattai egyház magtári tőkésített pénzének templomépítésre való elhasználására feljogosittatik.
23. Vattai lelkész és tanító utasittatik, hogy az italmérési jog kártalanítása czimén felvett összegeket, mint törzsvagyont, 15 nap alatt befizessék.
24. Szederkényi lelkész utasittatik, hogy a lelkészi földek kisajátításáért fizetett 100 frtról, mint törzsvagyonról, kötvényt adjon.
25. H.-Szalontai egyház utasittatik, hogy a regale megváltási összeg kezeléséről felvilágosítást adjon.
26. S.-Kereszturi egyház paplak építésére utasittatik.
27. Egerlövői egyház iskolája nagyobbitására — s tanítói állomás szervezésére hivatik fel.
28. Tóth Sámuel k.-tokaji tanító, rosz iskolája miatt megintetik.
29. Gergely Miklós a.-zsolczai s.-tanító rosz iskolája miatt megintetik.
30. Miskolczi egyház új díjleveleit megerősítés végett beterjeszti.
31. Miskolczi egyház 23 □ öl beltelek eladását bejelenti.
32. Poroszlói egyház a tanítói lakásoknak vett ház adásvevési szerződését megerősítés kieszközlése végett beterjeszti.
33. Ároktői egyház, eladott külső kertje eladását bejelenti.
34. M.-Csáthi egyház, egy puszta belsőség eladhatását kérelmezi.
35. Igriczi, építendő parochiája tervének helybenhagyását és kivetési kulcsának megerősítését kéri.
36. Poroszlói egyház beterjesztett kivetési kulcsa megerősittetik.
37. S.-lelkészek bekebeleztetésüket kéri.
38. S.-lelkészek hivatalos sorrend szerint elhelyeztetnek.
39. Beerősítési díjat fizettek.
40. E. m. könyvtár 1891. évi számadása.
41. Mályii egyház segélyért a közalaposztó bizottsághoz utasittatik.
42. Közhirdetésre ajánlott egyházak.
43. Jegyzőkönyv hitelesittetik.

